

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu: Symulacja układów elektronicznych

Rok akademicki: 2014/2015 Kod: IET-1-423-s Punkty ECTS: 4

Wydział: Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji

Kierunek: Elektronika i Telekomunikacja Specjalność: —

Poziom studiów: Studia I stopnia Forma i tryb studiów: Stacjonarne

Język wykładowy: Polski Profil kształcenia: Ogólnoakademicki (A) Semestr: 4

Strona www: <http://upel.agh.edu.pl/weaiie/course/view.php?id=381>

Osoba odpowiedzialna: dr hab. inż. Machowski Witold (witold.machowski@agh.edu.pl)

Osoby prowadzące: dr hab. inż. Machowski Witold (witold.machowski@agh.edu.pl)

Opis efektów kształcenia dla modułu zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Powiązania z EKK	Sposób weryfikacji efektów kształcenia (forma zaliczeń)
Wiedza			
M_W001	Student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat modelowania elementów i układów elektronicznych oraz rozumie ograniczenia przyjętych modeli matematycznych a przede wszystkim skończona dokładność określenia liczbowego parametrów używanych modeli	ET1A_W13, ET1A_W12, ET1A_W01	Kolokwium
M_W002	Student rozumie wzrastającą rolę technik symulacyjnych w praktyce inżynierskiej, zna narzędzia komputerowe do symulacji układów elektronicznych analogowych i cyfrowych realizowanych w technice elementów dyskretnych i scalonej i wie jak ich użyć w celu przeprowadzenia wiarygodnej symulacji	ET1A_W21, ET1A_W16	Kolokwium
M_W003	Student zna metody automatycznego tworzenia równań obwodowych dla zadanej topologii połączeń elementów. Zna algorytmy numerycznego rozwiązywania zagadnień matematycznych odpowiadających najczęściej wykonywanym analizom układów.	ET1A_W16	Kolokwium

M_W004	Student zna strukturę i zawartość współczesnych pakietów CAD dedykowanych dla układów elektronicznych, rozumie przeznaczenie poszczególnych składników i ich wzajemne powiązania.	ET1A_W16	Kolokwium
Umiejętności			
M_U001	Student potrafi wprowadzić topologię analizowanego układu w postaci tekstowej i z użyciem interfejsu graficznego. Umie przeprowadzić wszechstronne analizy badanego układu z uwzględnieniem zmian parametrów elektrycznych układu np. na skutek starzenia lub rozrzutów statystycznych. Potrafi krytycznie odnieść się do wyników symulacji.	ET1A_U09, ET1A_U01, ET1A_U08	Kolokwium
M_U002	Student umie wykorzystać symulator do zadań projektowych	ET1A_U09, ET1A_U08	Kolokwium
M_U003	Student umie czytać dokumentację używanego programu, znaleźć w niej odpowiednie informacje a także tworzyć dokumentację naukową i techniczną zawierającą wyniki symulacji	ET1A_U04, ET1A_U01	Kolokwium
Kompetencje społeczne			
M_K001	Student rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się oraz podnoszenia swoich kompetencji zawodowych	ET1A_K01	Aktywność na zajęciach
M_K002	Student ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżyniera	ET1A_K02	Aktywność na zajęciach
M_K003	Student ma świadomość ważności zachowywania się w sposób profesjonalny, potrafi w sposób zrozumiały i z odpowiedzialnością za słowo zredagować raport z wykonanego zadania inżynierskiego	ET1A_K06, ET1A_K04	Zaangażowanie w pracę zespołu

Matryca efektów kształcenia w odniesieniu do form zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Forma zajęć										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Inne	E-learning
Wiedza												

M_W001	Student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat modelowania elementów i układów elektronicznych oraz rozumie ograniczenia przyjętych modeli matematycznych a przede wszystkim skończona dokładność określenia liczbowego parametrów używanych modeli	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Student rozumie wzrastającą rolę technik symulacyjnych w praktyce inżynierskiej, zna narzędzia komputerowe do symulacji układów elektronicznych analogowych i cyfrowych realizowanych w technice elementów dyskretnych i scalonej i wie jak ich użyć w celu przeprowadzenia wiarygodnej symulacji	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W003	Student zna metody automatycznego tworzenia równań obwodowych dla zadanej topologii połączeń elementów. Zna algorytmy numerycznego rozwiązywania zagadnień matematycznych odpowiadających najczęściej wykonywanym analizom układów.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W004	Student zna strukturę i zawartość współczesnych pakietów CAD dedykowanych dla układów elektronicznych, rozumie przeznaczenie poszczególnych składników i ich wzajemne powiązania.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności												
M_U001	Student potrafi wprowadzić topologię analizowanego układu w postaci tekstowej i z użyciem interfejsu graficznego. Umie przeprowadzić wszechstronne analizy badanego układu z uwzględnieniem zmian parametrów elektrycznych układu np. na skutek starzenia lub rozrzutów statystycznych. Potrafi krytycznie odnieść się do wyników symulacji.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	Student umie wykorzystać symulator do zadań projektowych	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

M_U003	Student umie czytać dokumentację używanego programu, znaleźć w niej odpowiednie informacje a także tworzyć dokumentację naukową i techniczną zawierającą wyniki symulacji	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne												
M_K001	Student rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się oraz podnoszenia swoich kompetencji zawodowych	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_K002	Student ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżyniera	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_K003	Student ma świadomość ważności zachowywania się w sposób profesjonalny, potrafi w sposób zrozumiały i z odpowiedzialnością za słowo zredagować raport z wykonanego zadania inżynierskiego	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Treść modułu zajęć (program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

Zajęcia w ramach modułu prowadzone są w postaci wykładu (15 godzin) oraz ćwiczeń laboratoryjnych (15 godzin).

Wykład

- Pojęcie modelu i symulacji numerycznej. Historia symulatorów układowych – CANCER, SPICE. Przegląd popularnych symulatorów układowych. SPICE jako standard przemysłowy. Berkely SPICE i wersje komercyjne symulatora. Pakiet Orcad/Cadence/PSPICE. Narzędzia pomocnicze – edytor schematów, postprocesor graficzny kreator modeli, biblioteki elementów. Analizatory symboliczne. (3 godz.)
- Praca z symulatorem w trybie tekstowym. Zasady zapisu topologii układu. Dyrektywy analiz. Analizy podstawowe – stałoprądowa, małosygnałowa, zjawisk przejściowych i pomocnicze – analiza punktu pracy, transmitancji stałoprądowej, zniekształceń nieliniowych. (3 godz.)
- Praca z postprocesorem graficznym. Tworzenie makr, korzystanie ze wskaźników (Measurements). Zaawansowane techniki analizy parametrycznej. Analiza szumowa. (3 godz.)
- Modele symulacyjne przyrządów półprzewodnikowych – diody półprzewodnikowej, tranzystora bipolarnego i unipolarnego złączowego. Modele tranzystora MOSFET w symulatorach. Zasady skalowania tranzystorów MOSFET. Tworzenie modeli symulacyjnych na podstawie danych katalogowych – program PARTS i inne ekstraktory parametrów. (3 godz.)
- Podobwoły, makromodel wzmacniacza operacyjnego. Źródła sterowane i modelowanie behawioralne.
- Analiza statystyczna. Generatory liczb pseudolosowych. Deklaracje rozkładów i korelacji. Analiza uzysku produkcyjnego. Prototypowanie wirtualne układów. (3 godz.)

Ćwiczenia laboratoryjne

Laboratorium

1. Zapoznanie się ze środowiskiem. Analiza prostych układów RC w domenie częstotliwościowej i czasowej. Analiza parametryczna. Praca z postprocesorem graficznym. Wykreślanie krzywych strojenia
2. Symulacja efektu Millera w układach wzmacniaczy napięciowych i transkonduktancyjnych. Określanie impedancji wejściowej układu i jej rozkład na składową rzeczywistą i urojoną.
3. Projekt prostego wzmacniacza tranzystorowego. Dobór punktu pracy, analiza wrażliwości temperaturowej. Symulacje charakterystyk częstotliwościowych i odpowiedzi na pobudzenie sinusoidalne. Określanie zniekształceń nieliniowych.
4. Symulacja układów ze wzmacniaczami operacyjnymi. Modelowanie behawioralne. Analiza stabilności układów ze sprzężeniem zwrotnych. Określanie marginesów stabilności.
5. Symulacja wzmacniacza różnicowego z tranzystorami MOSFET. Rozrzuty statystyczne parametrów. Badanie wpływu asymetrii układu na nieźrównoważenie i tłumienie składowej wspólnej
6. Analiza zjawisk szumowych. Zaawansowane techniki analizy szumów. Określanie stosunku sygnał/szum
7. Wstęp do symulacji układów cyfrowych i mieszanych analogowo-cyfrowych.

Sposób obliczania oceny końcowej

Na ocenę końcową składa się ocena z laboratorium (90%) oraz quizzów wykładowych (10%). W ocenie zaliczenia laboratorium prowadzący biorą pod uwagę przygotowanie do bieżących zajęć (weryfikowane ewentualnie krótką kartkówką na ich początku) oraz wynik kolokwium zaliczeniowego o charakterze praktycznym w trakcie którego student w limitowanym czasie ma w warunkach kontrolowanej samodzielności przeprowadzić symulacyjną analizę prostego układu elektronicznego oraz stworzyć pisemny raport z wykonanej pracy. Skala ocen zgodna z Regulaminem Studiów AGH.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Przedmiot obowiązkowy. Wymagane podstawy z matematyki, teorii obwodów, elementów elektronicznych oraz elementarna znajomość układów elektronicznych. Moduł prowadzony jest w ścisłym związku z modułem analogowe układy elektroniczne I.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

- J. Izydorczyk: Pspice. Komputerowa symulacja układów elektronicznych
- A. Dobrowolski Pod maską SPICE
- B. Al.-Hashimi. The Art of Simulation Using Pspice Analog and Digital
- G. Roberts, A. Sedra. SPICE for Microelectronic Circuits

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

W. Machowski "Niskonapięciowe układy analogowe bazujące na inwerterach CMOS w scalonych systemach VLSI" monografia habilitacyjna, Wydawnictwa AGH, 2012

Informacje dodatkowe

W. Machowski "Niskonapięciowe układy analogowe bazujące na inwerterach CMOS w scalonych systemach VLSI" monografia habilitacyjna, Wydawnictwa AGH, 2012

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	14 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	57 godz
Udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	14 godz
Przygotowanie do zajęć	15 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz
Punkty ECTS za moduł	4 ECTS